

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού: Από τη Μνήμη στη Διεκδίκηση

Η Γενοκτονία των Ποντίων δεν αποτελεί απλώς ένα ιστορικό γεγονός που τιμάται επετειακά. Είναι ένα διαρκές πολιτικό ζήτημα που απαιτεί ενεργή διεκδίκηση, στρατηγική και συνέπεια. Η μνήμη, όσο ιερή κι αν είναι, δεν αρκεί από μόνη της· χρειάζεται να μετατραπεί σε πράξη, σε λόγο πολιτικό, σε πίεση προς κάθε κατεύθυνση.

Η αναγνώριση από τη Βουλή των Ελλήνων το 1994 αποτέλεσε ένα πρώτο βήμα. Ωστόσο, η Ελλάδα δεν μπορεί να αρκείται σε συμβολικές πράξεις εσωτερικής κατανάλωσης. Οφείλει να θέσει το ζήτημα της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού στο επίκεντρο της εξωτερικής της πολιτικής. Όχι ως ρητορικό εργαλείο, αλλά ως σταθερή διπλωματική γραμμή, ενταγμένη σε διεθνή φόρα, οργανισμούς και συμμαχίες.

Η διεθνής αναγνώριση παραμένει αποσπασματική. Παρά τις σημαντικές αποφάσεις κοινοβουλίων και τη σαφή τοποθέτηση της Διεθνούς Ένωσης Μελετητών Γενοκτονιών, η υπόθεση δεν έχει αποκτήσει το βάρος που της αναλογεί. Εδώ ακριβώς αναδύεται η ανάγκη για μια πιο επιθετική, με την έννοια της ενεργητικής, πολιτική στρατηγική: όπως συμμαχίες με χώρες που έχουν βιώσει αντίστοιχες ιστορικές τραγωδίες, κοινές πρωτοβουλίες μνήμης και πίεση σε διεθνείς οργανισμούς για θεσμική αναγνώριση.

Για όλους αυτούς τους λόγους, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη, ενόψει της αυριανής συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο, όπου, με πρωτοβουλία του συνόλου των Ελλήνων και Κυπρίων ευρωβουλευτών, θα τεθεί προς συζήτηση η αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και της Μικράς Ασίας, καθώς και της Γενοκτονίας των Αρμενίων, να οικοδομηθούν ισχυρές πολιτικές και διπλωματικές συμμαχίες και να διαμορφωθεί ένα ευρύ μέτωπο ιστορικής δικαιοσύνης και δημοκρατικής ευθύνης, που θα συμβάλει στην επίσημη αναγνώριση των γενοκτονιών αυτών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ως αναπόσπαστου μέρους της συλλογικής ευρωπαϊκής μνήμης και συνείδησης.

Ταυτόχρονα, η στάση της Τουρκίας, που επιμένει στην άρνηση, δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με σιωπή ή διπλωματική αμηχανία. Η άρνηση δεν είναι ουδέτερη στάση, αποτελεί συνέχιση της αδικίας σε επίπεδο ιστορικής συνείδησης. Η διεθνής κοινότητα οφείλει να καταστήσει σαφές ότι η αποδοχή της ιστορικής αλήθειας είναι προϋπόθεση για τον ουσιαστικό σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα πολιτικά μηνύματα πρέπει να είναι ξεκάθαρα:

- **Η αναγνώριση της γενοκτονίας δεν είναι διαπραγματεύσιμη.**
- **Η ιστορική μνήμη δεν υπόκειται σε γεωπολιτικές σκοπιμότητες.**
- **Η άρνηση συνιστά προσβολή προς τα θύματα και εμπόδιο στη συμφιλίωση των λαών.**
- **Η διεθνής δικαιοσύνη δεν μπορεί να λειτουργεί επιλεκτικά.**

Ιδιαίτερη θέση στη σύγχρονη διεκδικητική αφήγηση κατέχει και η ανάδειξη του ρόλου της γυναίκας. Οι Πόντιες γυναίκες, πέρα από το ότι υπήρξαν θύματα, αποτέλεσαν φορείς αντίστασης και επιβίωσης. Σήμερα, η μνήμη τους μετατρέπεται σε σύμβολο διεκδίκησης: της αξιοπρέπειας, της αντοχής και της ιστορικής συνέχειας. Η γυναικεία εμπειρία της γενοκτονίας πρέπει να ενταχθεί δυναμικά στον δημόσιο λόγο, όχι ως περιθωριακή αναφορά, αλλά ως κεντρικό στοιχείο της ιστορικής αφήγησης.

Η πολιτική ευθύνη, λοιπόν, είναι διπλή: απέναντι στο παρελθόν και απέναντι στο μέλλον. Η διεκδίκηση της αναγνώρισης της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού δεν αφορά μόνο τη δικαίωση των νεκρών, αλλά και τη διαμόρφωση ενός κόσμου όπου τέτοια εγκλήματα δεν θα βρίσκουν χώρο να επαναληφθούν.

Γιατί η μνήμη χωρίς διεκδίκηση οδηγεί στη λήθη. Και η λήθη είναι ο πιο ύπουλος σύμμαχος της αδικίας.

Κολωνία, 18 Μαΐου 2026